

การอาชีวศึกษา

ความหมาย

การอาชีวศึกษา (Vocational Education) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการประกอบสัมมาชีพ

ความเป็นมา

พ่อแม่มีบทบาทและหน้าที่อบรมสั่งสอนให้ลูกเป็นผู้มีสติปัญญา มีชีวิตอยู่รอด ประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตนเองได้ เช่น สอนให้มีการทำการเกษตรเป็นช่างไม้ตามแบบพ่อแม่และอบรมให้เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม สังคมไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย ธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้นเมื่อลูกชายโตขึ้นก็ส่งไปเป็นศิษย์วัดบวชเณรหรือบวชพระ มีพระผู้ใหญ่สอนให้เป็นคนมีสติปัญญา และเป็นผู้มีศีลธรรมตามหลักพุทธศาสนา บางครอบครัวก็ส่งลูกไปอยู่กับบ้านของเจ้านายในวังในวังหรือที่เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เจ้านายในวังหรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ก็สอนวิชาการต่าง ๆ สอนให้เป็นคนฉลาดและเป็นคนดี ส่วนเด็กผู้หญิงก็ส่งไปอยู่กับเจ้านายในวัง ผู้ใหญ่ในวังก็สอนให้ประพฤติตนเป็นกุลสตรีที่มีคุณสมบัติที่ดี มีศีลธรรม สามารถประกอบอาหาร และจัดการบ้านการเรือนได้

การศึกษาในสมัยสุโขทัย (สำเร็จ บุญเรือง รัตน์, 2549) นางนพมาศบรรยายไว้ว่า มีการเรียนการสอนทั้ง “คติโลกคติธรรม” ดังนี้

“ในสมัยนั้นนรชาติชายหญิงล้วนทั้งมวลย่อมมีความผาสุกสบายด้วยอำนาจคุณโลกธรรมตาเป็นไปโดยเสมอมีได้ถึงมิได้หย่อน พยาธิโรคาก็เบาบาง หมู่มนุษย์ก็ประกอบไปด้วยสติปัญญาโดยมาก ต่างรำเรียนสรรพวิชาต่าง ๆ ฝ่ายทหารก็เรียนรู้ศิลปศาสตร์ เพลงอาวุธ คือ วิชาช่างม้า กระบี่ กระบอง โล่ ดั่ง ดาบสั้น ดาบยาว กริช ก้นหย่น โดมร ศรกำซาบ ปืนไฟใหญ่่น้อย มวยปล้ำ ตำรับตำราพิชัยยุทธ เวทมนตร์ คงกระพันชำนาญ ชำนาญเป็นอันดี บรรดาพวกพ่อเรือนก็ต่างเล่าเรียน คัมภีร์ไตรเพทไตรวิชา คือ กลบท กลกลอน ทำนุกทำเนียบ อักษร อักษร ครุ ลหุ สูตรวรรณคดี สูตรดวงค์ ตำรับโหราศาสตร์ ทักษะพยากรณ์ สมมุติอินทพาส บาทจันทร์สารว่าอาจ ฐัจจรราศี ดาราฤกษ์ นพเคราะห์ สุริยคราส จันทรคราส โดยพิสดาร บ้างก็เรียนรู้เวชกรรม คือ โอสถแพทย์ สัมพันธแพทย์ เนตรแพทย์ วรรณโรคแพทย์ อาคมะแพทย์ อรุคะแพทย์ บางพวกก็เรียนวิชาเป็นช่างสุวรรณหิรัญรัตน์ วัฒนิก วัฒนิก วัฒนิก แกะจำหลักปั้น กลึงหล่อหลอมสรรพวิชาช่างต่าง ๆ ชำนาญชำนาญโดยมาก ฝ่ายสตรีก็ต่างรำเรียนวิชาช่างสุวรรณลายแล่นเลขาแกะปั้น ปักทอ ร้อยกรอง เย็บเย็บเย็บเป็นที่ทำกิน เกษมสุขทุกถ้วนหน้านรชาติชายหญิง” จะเห็นได้ว่าการศึกษาของไทยแต่ในอดีตก็มีการสอนการอาชีพมาแล้ว ในประเทศตะวันตกตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ ได้มีการสอนทั้งวิชาศิลปศาสตร์ (Liberal Arts) กับวิชาที่ใช้แต่แรงงานส่วนฝีมือไปฝึกฝนเอง ซึ่งก็คือ วิชาอาชีพนั่นเอง เรียกว่า

Servile Arts หรือ Practical Arts ซึ่งมีลักษณะ 3 ประการ ตามทัศนะของพวกชนชั้นสูงของพวกกรีกโบราณ ดังนี้

1. เป็นวิชาสำหรับชนชั้นข้าทาส คนที่ใช้แรงงานใช้ฝีมือ
2. เป็นวิชาที่ไม่ต้องใช้สติปัญญาความสามารถ ใช้แต่แรงงานฝีมือฝึกเอา
3. เป็นวิชาที่ไม่ได้ยกระดับจิตใจมนุษย์ เป็นเพียงให้ความสุขสะดวกสบายทางวัตถุ หรือให้ผลประโยชน์ตอบแทนเท่านั้น

ในสมัยกรีกโบราณนั้นชนชั้นสูง พวกผู้ดี และพวกที่จะเป็นผู้นำจะเรียนวิชาศิลปศาสตร์ เพราะเป็นวิชาสำหรับเสรีชน เป็นวิชาที่ต้องใช้สติปัญญาอย่างสูงในการศึกษาเล่าเรียน เป็นวิชาที่ยกระดับจิตใจของผู้เรียนและผู้ปฏิบัติ (พระเทพเวที [ประยูร ปรยุตโต], 2533)

แต่ปัจจุบันนี้วิชาอาชีพนี้ถือเป็นวิชาสำคัญ ไม่แพ้วิชาศิลปศาสตร์ เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มุ่งผลิตบุคลากรให้สามารถผลิตสิ่งของ ส่งขายเพื่อเป็นรายได้ประกอบอาชีพและส่งขายออกไปยังต่างประเทศเพื่อเป็นรายได้ของประเทศชาติ ทำให้ประเทศชาติมีฐานะทางเศรษฐกิจดี การจะสอนวิชาชีพและวิชาเฉพาะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญสอน แต่การสอนวิชาศิลปศาสตร์ต้องใช้นักปราชญ์สอน (พระเทพเวที [ประยูร ปรยุตโต], 2533)

พระเทพเวที (ประยูร ปรยุตโต, 2532) มีความเห็นว่าวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำหรับคนที่จะไปทำประโยชน์ทำงานได้ผล แต่ก็ต้องสอนให้คนเป็นบัณฑิตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เสียก่อนด้วย มิฉะนั้น จะเป็น “การยื่นดาบให้แก่โจร” วิชาชีพและวิชาศิลปศาสตร์ต่างเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ความคิดเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา

การศึกษานอกจากจะเป็นขบวนการจัดวิชา เพื่อให้เกิดปัญญาและอบรมจริยาให้แก่บุตรธิดา และประชาชนของชาติแล้ว การศึกษาจะต้องเป็นขบวนการเพื่อพัฒนาสัมมาอาชีวะให้กับประชาชน อีกด้วย (สำเริง บุญเรืองรัตน์, 2540)

อาชีพทุกชนิดที่ถูกต้องตามกฎหมายและขอบข่ายของศีลธรรม ถือว่าเป็นสัมมาอาชีวะที่เป็นภาระของผู้ใหญ่ในสังคมต้องอบรมสั่งสอนให้แก่บุตรธิดา การจัดการศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพควรเริ่มตั้งแต่ในครอบครัวด้วยพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ตลอดจนบุคลากรของชุมชนควรได้เกื้อกูลจัดให้เด็กทุกคนได้ฝึกอาชีพ หรือเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพตามที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เมื่อเด็กได้เข้าเรียนในระดับอนุบาลก็ควรจัดการให้เด็กได้เรียนด้วยการเล่นและสัมผัสกับธรรมชาติ ตามที่เขาเคยได้สัมผัสมาแล้วแต่ครั้งอยู่ที่บ้านพร้อมกันนั้นก็ให้เขาได้ประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุที่มีอยู่ในธรรมชาติ เพื่อสร้างอุปนิสัยแห่งการรักงาน และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ของผู้เรียน การเรียนวิชาการงานในระดับประถม และมัธยมเป็นสิ่งสำคัญที่สถาบันการศึกษาจะต้องจัดการเพื่อพัฒนานิสัยแห่งการรักงานและความคิดสร้างสรรค์ประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องในชุมชนควรมีสุนัขพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อเป็นส่วนสำคัญเสริมสถาบันการศึกษา

การอาชีวศึกษาทุกสาขาวิชาไม่ว่าจะเป็น เกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม คหกรรม ศิลปกรรม ดนตรี พลศึกษา พยาบาล แพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และศาสตร์ต่าง ๆ ตามที่อยู่ใน คณะของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ควรได้รับการจัดการเป็นอย่างดี ด้วยการมีงบประมาณและอุปกรณ์อย่างพร้อมเพียงเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงซึ่งย่อมจะมีผลทำให้ผู้เรียนได้คิดปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ก้าวหน้า และพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ออกมาได้ เพื่อจะนำไปประกอบอาชีพหารายได้ พอแก่การใช้ดำรงชีวิต แต่ก็ต้องสอนให้ผู้เรียนมีจิตที่ไม่คิดถึงความปลอดภัยเกินขนาดและทำลายธรรมชาติเกินควร

สถานประกอบการทุกแห่ง และแหล่งการ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ควรต้องอนุเคราะห์และมีเมตตาได้ให้ผู้เรียนมาฝึกปฏิบัติงาน และถือว่า เรื่องนี้เป็นหน้าที่สำคัญที่หน่วยงานของตนจะต้องมีส่วนให้การศึกษาด้านอาชีวแก่เยาวชนของชาติ รัฐควรออกกฎหมาย เพื่อให้สถานประกอบการกิจการ ต้องรับภาระหน้าที่ในส่วนที่ใช้เป็นสถานฝึกงานให้ กับเยาวชนของชาติด้วย

สำหรับการจัดการอาชีวศึกษาควรจะได้จัด ให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้ เรียนดังตัวอย่างที่ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ เคยจัดการ ให้สถานศึกษาระดับวิทยาลัยเทคนิค และวิทยาลัย พยาบาลของประเทศจัดการสอบความถนัดเพื่อ คัดบุคคลเข้าเรียนในแต่ละสาขาตามความถนัดที่ผู้ เรียนแต่ละคนมีมาและจะเรียนต่อไปข้างหน้าอย่าง ได้ผลดี ดังนี้

พาณิชยกรรม สอบความถนัดด้านเหตุผล คณิตศาสตร์ และการรับรู้

คหกรรม สอบความถนัดด้านเหตุผล คณิตศาสตร์ และการรับรู้

ศิลปกรรม สอบความถนัดด้านเหตุผล คณิตศาสตร์ และการรับรู้ มิติสัมพันธ์ และศิลปะ

อุตสาหกรรม สอบความถนัดด้านเหตุผล คณิตศาสตร์ และการรับรู้ มิติสัมพันธ์ การประกอบ ชิ้นส่วนและเหตุผลเชิงช่าง

พยาบาล สอบความถนัดด้านเหตุผล คณิตศาสตร์ ความจำ การเห็นรายละเอียด และ ตรวจสอบคุณลักษณะด้านความมีเมตตา ความ รับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความขยันอดทน มนุษย์สัมพันธ์ การตัดสินใจที่เหมาะสม

ผู้เขียนได้สังเกตเห็นเด็กต่างจังหวัดคนหนึ่ง มาเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรีซึ่งเป็นสถานที่ รวมงานจัดการสร้างและสอบความถนัดได้ให้คำ

แนะนำ และให้คำปรึกษาเด็กคนนี้สอบคัดเลือกได้ด้วยความสามารถของเขาเอง พักอาศัยอยู่กับญาติซึ่งมีบ้านเรือนอยู่ติดกับบ้านของผู้เขียน เขาเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของอุตสาหกรรม เขาเรียนด้วยความสุขใจ เพราะได้เรียนในวิชาที่เขาถนัดและสนใจ ผลการเรียนของเขาอยู่ในระดับดี เขามีความสามารถซ่อมสร้างและดัดแปลงให้ได้สิ่งใหม่ ครั้นเมื่อเขาไปฝึกงานที่สถานประกอบการ นายจ้างได้เห็นความสามารถจึงรับเขาเข้าทำงานไว้ตั้งแต่เขายังเรียนอยู่ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วเขาได้ทำงาน ณ สถานที่แห่งเดียวกันนี้ พร้อมกันนั้นก็ยังสามารถสอบเข้าเรียนต่อที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบังได้ จึงขอฝากข้อคิดไว้ถึงจุดมุ่งหมายของการอาชีวศึกษาว่า

อันชาติได้ไว้คิดประดิษฐ์ของ

คงจะต้องเป็นทาสชาติอื่นเขา

ถ้าชาติไทยรู้จักคิดประดิษฐ์เอา

คงจะได้เป็นเจ้าของโลกา

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์

การอาชีวศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การฝึกให้เยาวชนของชาติได้รู้จักคิดประดิษฐ์สิ่งของแล้วไทยจะได้เป็นผู้ครองโลก

การอาชีวศึกษาไทยในปัจจุบันและในอนาคต

จากข้อมูลของสำนักงานการอาชีวศึกษา ได้แสดงข้อมูลประวัติความเป็นมาของการอาชีวศึกษาในประเทศไทยพอสังเขปได้ดังนี้

ปี พ.ศ. 2441 การอาชีวศึกษาได้รับการบรรจุในโครงการศึกษา พ.ศ. 2441 เป็นการศึกษาพิเศษซึ่งหมายถึง การเรียนวิชาเฉพาะเพื่อออกไปประกอบอาชีพ เช่น แพทย์ ผดุงครรภ์ ภาษาอังกฤษ พาณิชยการ ครู เป็นต้น

ปี พ.ศ. 2453 ได้จัดตั้ง โรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งแรก คือ โรงเรียนพาณิชยการที่ วัดมหาพฤฒาราม และ วัดราชบูรณะ

ปี พ.ศ. 2456 จัดตั้งโรงเรียนเพาะช่าง และปี พ.ศ. 2460 จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม

ปี พ.ศ. 2475 ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2475 ได้กำหนดว่าวิสามัญศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาชีพซึ่งจัดให้เหมาะสมกับภูมิประเทศ เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชยการ เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับประกอบการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมต่าง ๆ

ปี พ.ศ. 2479 ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2479 ได้ ปรากฏคำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นครั้งแรกในระบบการศึกษาของประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ

อาชีวศึกษา ขั้นต้น กลาง และสูง รับนักเรียนจาก
โรงเรียนสามัญศึกษาของทุกระดับประโยค

ปี พ.ศ. 2481 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัด
วางระเบียบราชการในสังกัดกระทรวงธรรมการ
(กระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบัน) ให้จัดตั้งกรมใหม่
ขึ้น 2 กรม คือ กรมสามัญศึกษา มีหน้าที่จัดการ
ศึกษาสายสามัญ และกรมวิชาการ มีหน้าที่จัดการ
ศึกษาสายอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 4 กอง ได้แก่
สำนักงานเลขานุการกรม กองตำรา กองสอบไล่
และกองอาชีวศึกษา ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจัด
โรงเรียนอาชีวศึกษา

ปี พ.ศ. 2484 กระทรวงธรรมการได้
เปลี่ยนชื่อเป็น กระทรวงศึกษาธิการ และตั้งกรม
อาชีวศึกษาขึ้นแทนกรมวิชาการ ส่วนกองวิชาการ
เป็นกองกองหนึ่งในกรมอาชีวศึกษา ดังนั้น กรม
อาชีวศึกษา จึงได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ
เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2484

ปี พ.ศ. 2495 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัด
วางระเบียบราชการในกรมอาชีวศึกษา แบ่งส่วน
ราชการออกเป็น 7 กอง คือ สำนักงานเลขานุการ
กรม กองโรงเรียนงานช่าง กองโรงเรียนพาณิชย์
และอุตสาหกรรม กองโรงเรียนเกษตรกรรม กอง
วิทยาลัยเทคนิค กองส่งเสริมอาชีพ และกอง
ออกแบบและก่อสร้าง

ปี พ.ศ. 2499 เปิดสอนระดับอาชีวศึกษา
ชั้นสูง และโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูงเฉพาะวิชา

ปี พ.ศ. 2512 ได้รับการยกฐานะจาก
โรงเรียนเป็นวิทยาลัย

ปี พ.ศ. 2514 ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้ง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

ปี พ.ศ. 2523 ได้มี "พระราชกฤษฎีกาแบ่ง
ส่วนราชการกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2523" กำหนดให้มี 10 หน่วยงาน ให้เกิด
หน่วยงานใหม่จากเดิม คือ กองวิทยาลัย และ
กองโรงเรียนเป็น กองใหม่ คือ กองวิทยาลัย
เกษตรกรรม กองวิทยาลัยเทคนิค กองวิทยาลัย
อาชีวศึกษา

ปี พ.ศ. 2524 ได้ประกาศใช้หลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524

ปี พ.ศ. 2527 ได้ประกาศใช้หลักสูตร
ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2527 และ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค พ.ศ.
2527

ปี พ.ศ. 2528 มีการส่งเสริมแนวคิด
"การอาชีวศึกษาครบวงจร" และได้มีการจัดตั้ง
"สำนักงานโครงการพิเศษ" เป็นหน่วยงานภายใน
มีหน้าที่ประสานงานกับสำนักงานโครงการพิเศษ
และรับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและ
งานพัฒนาชนบท

ปี พ.ศ. 2530 ได้มีการจัดตั้ง "วิทยาลัยการ
อาชีพ"

ปี 2533 ได้ประกาศใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.)

ปี พ.ศ. 2533-2535 มีการแบ่งส่วนราชการ ออกเป็น 11 หน่วยงาน โดยเพิ่มสถาบันพัฒนาครู อาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานอิสระระดับกอง

ปี พ.ศ. 2541 จัดตั้งสถาบันเทคโนโลยี ปทุมวัน มีอำนาจจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปี พ.ศ. 2546 จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ปี พ.ศ. 2551 ได้มีประกาศพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 โดยมีใจความว่าการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพมีรูปแบบการศึกษา คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาระบบทวิภาคี และมีหลักสูตรในสามระดับคือ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

การอาชีวศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรต่าง ๆ มากมายในการให้ความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาของไทยให้เจริญก้าวหน้า องค์กรต่าง ๆ เช่น SEATO โดยมหาวิทยาลัยฮาวาย องค์กรยูนิเซฟ, UNDP, International Labour Organization (ILO), UNESCO, องค์กร CIDA, โครงการเงินกู้กองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเลแห่งญี่ปุ่น (Overseas Economic Cooperation Fund, JAPAN) หน่วยงานโครงการเงินกู้ธนาคารโลกเพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา และยังได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ เช่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศออสเตรเลีย เดนมาร์ก อังกฤษ อิตาลี ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น แคนาดา เบลเยียม การพัฒนาอาชีวศึกษาได้พัฒนาเป็นลำดับ โดยพิจารณาถึงระบบประกันคุณภาพอาชีวศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การเทียบโอนหน่วยกิตสะสม การขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนและการพัฒนาบุคลากร อาจารย์อาชีวศึกษา ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนรวมถึงต่างประเทศ

จากการพัฒนาทางการอาชีวศึกษาของประเทศไทย และการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของประชาคมโลก คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาทางการอาชีวศึกษาในอนาคต โดยมีวิสัยทัศน์มุ่งสู่การเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาสายอาชีพ เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และภูมิภาค มีภารกิจในการจัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ และพันธกิจของการอาชีวศึกษา คือ

1. จัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน
2. ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานกำลังคนสายอาชีพสู่สากล
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาสายอาชีพให้ทั่วถึงและเสมอภาค
4. เป็นแกนกลางในการจัดอาชีวศึกษาระดับฝีมือ เทคนิค และเทคโนโลยี
5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วม
6. วิจัย สร้างนวัตกรรม จัดการองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพ
7. ส่งเสริม/พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้เป็นเลิศ

การพัฒนาอาชีวศึกษาได้พัฒนามาเป็นลำดับ โดยพิจารณาถึงระบบการประกันคุณภาพอาชีวศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การเทียบโอนหน่วยกิตสะสม การขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนและการพัฒนาบุคลากร ครู อาจารย์อาชีวศึกษา ตลอดจน การส่งเสริม ความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงต่างประเทศ

การนำมาใช้

การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่สำคัญของประเทศชาติ แต่ต้องสอนให้ผู้ประกอบอาชีพมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เสียก่อน มิฉะนั้นจะเป็น “การยัดดาบให้แก่โจร” ควรมีการสอบคัดเลือกผู้เข้าเรียนตามความถนัดแต่ละวิชาชีพ หลักสูตร อุปกรณ์ การเรียน โรงฝึกงานต้องมีคุณภาพ สถานประกอบการต้องอนุเคราะห์ให้เป็นแหล่งฝึกงานของผู้เรียนอาชีวศึกษา การอาชีวศึกษาจึงจะประสบความสำเร็จ

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์

บรรณานุกรม

พระเทพเวที (ประยูรย์ ปยุตโต). (2532). **ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระเทพเวที (ประยูรย์ ปยุตโต). (2533). **ศิลปศาสตร์แนวพุทธ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2540). **ปรัชญานิพนธ์**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทต้นอ่อนแถมมี จำกัด.

_____. (2549). **ปรัชญาในวรรณคดีสมัยสุโขทัย**. กรุงเทพมหานคร : SUNPRINTING.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). **ประวัติความเป็นมา**. สืบค้นจาก www.voc.go.th เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2557.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). **พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551**.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). **วิสัยทัศน์และพันธกิจ**.